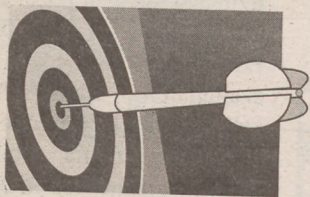
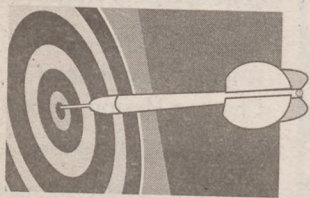

EGUNEKO DIANAK

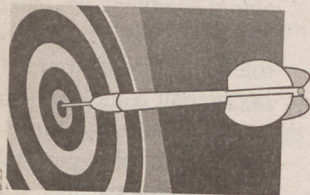
AED

Gaur bukatuko dira euskarren sustapenerako taldeek Arrasaten egin dituzten jardunaldiak. AED elkarteak antolatutako jardunaldietan, elkarlanaren beharra azpimarratu dute. / 14

Sergio Cabrera

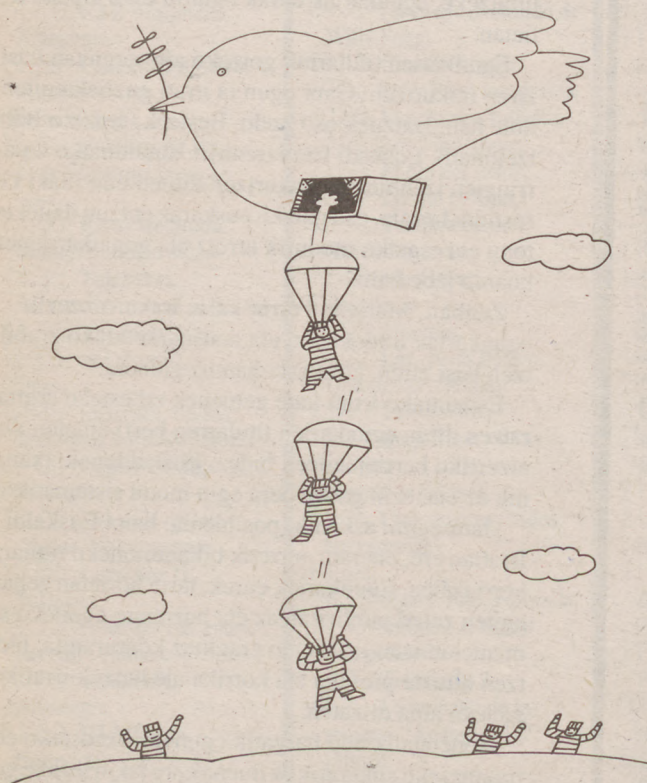
Zinemagile kolonbiarrak Valladolideko Zinemaldiko Urrezko Galburua lortu du 'La estrategia del caracol' filmean. Filme honek lortu berria zuen Miarritzeko Zinema Latinoko sari nagusia. / 38

Elgorriaga Bidasoa

Gol bakar batez izan bazen ere, Atletico Madrid taldea gainditzea lortu zuen atzo Bidasoa eskubaloit taldeak. Emaizta honi esker sailkapeneko lehen postuetan jarraitzen du Irungo taldeak. / 32

irrimarra

© Jon Zabaleta

Carmelo Urza, basque-amerikar Nevadan

MIEL ANJEL ELUSTONDO / RENO

Oñatin askok eta askok ez du ahantzirik hirurogeita hamabost amerikarrek heien herrira egin zuen eguna. 1974a zen, eta amerikar ikasleok Oñatiko San Lorenzoko Kanonigo Lateranenseenera egiteak zalaparta eragin zuen herrian. Erraz ulertzekoa ere ez zen izan, garai zail eta ilun haietan Amerikako ikasle kuadrila handia herri txikian barrena ez *si* eta ez *no* barruntatzea.

Aurki hedatu zen berria lau bazterretara. Albisteak hedatu ezezik, zitekeenik esplikaziorik zuzenera ere laster eman zen argitara. «Oker ez banago 1975eko otsaileko alean edo, 'Cambio 16' aldizkariak zera idaroki zuen, alegia, CIARI lotu taldea zela Oñatira egin zuena!, Oñatira egindako erdiak-edo emigrante euskaldunen seme-alaba zirena ahaztuta nonbait. Azkenetako txantxetan hartu behar!». Halaxe gogorarazi digu Carmelo Urza adiskideak. Orduko hartan, 'espedizio buru' izan zen Carmelo, eta gaur egun ere horretan ardura du: Amerikara artzain joan ziren euskaldunen ondorengoek beren arbasoen hizkuntza-kulturak ikas ditzaten okupatzen da. Honenbestean, urtero-urtero hainbat BASQUE-AMERICAN bidaltzen du Euskal Herrira.

Boiseko Unibertsitatean aurrena, Renokoan gero, Iowakoan burutu zituen ikasketak Carmelok. Euskal emigranteen ondoko belaunaldiek euskaldun ere iraun zezaten kezkatutik, programa berezi bana zuten antolaturik Idaho eta Nevada: «1972an ere bidaltzen zituzten emigranteen seme-alabak Euskal Herrira bi Unibertsitateak. Hala ere, 1982-ra arte ez ziren batera jokatzeko hasi. Ordurako bien euskal programetan egin nintzen lan, eta beraz, biak ezagutzen nituen. Hargatik edo nautzue programaren koordinatzaile».

MIEL ANJEL ELUSTONDO

SOSLAIA

Boiseko haurtzaroa

Nabarniz eta Gatika-Gamizekoak zituen aitona-amonak Carmelok. Bera, ordea, Sestaon jaioko zen 1948an, aita Idahora artzain etorri zen urte berean hain zuzen. Gure mutikoak bost urte zituen aita familia dena Amerika honetara mugiarazi zuenean. Rantxo giroan hazi zen Carmelo eta hemen hauetako haurrei zegokien eran bizi izan zen, euskal izatea ahazteke haatik. «Guztiz ohizkoa izan zen ene haurtzaroa: Amerikako kiroletan jokatzu, Amerikako eskolara joanez, Euskal Etxearen babeseko euskal-dantza taldera joz eta abar». Boise, Reno eta Iowako unibertsitateetan ikasi eta gero hasiko zen lanean basque-amerikar euskalduntzen dituen programan.

Bixtan da helburua: ondoko belaunaldiek Euskal Herriarekin harremana ez galtzea, horretarako interesa piztea nahiz zuzpertzeta eta guraso nahiz aitona-amonen kulturari eustea. Honenbestean, eta programaren barne, hizkuntza, dantza, historia eta beste ikasiko dira; Euskal Herria bera ere *IN SITU* ezagutuko da. «Orain, aldiz, Amerikako euskaldunak hara eta hangoak hona datozkigu. Jende dinamika berria sortu da. Harremana ez mugatua da: harreman ofiziala dugu batetik, hemengoek hara egiten dutela, eta extraofiziala bestetik, euskaldunek Amerika honetara egiten dutela». Harreman horrek iraun dezan saiatzen zaigu Carmelo, programa garatuz nahiz trukea areagotuz.

Idazteari ere zeharo emana dago Carmelo. Renon berton kokaturik den Euskal Monumentu Nazionalaren esanahia aditzera eman nahi duen liburua burutu du eta urrian da argitaratzekoa. «Artzainari egin monumentua da, euskalduna-artzaina binomioa dugulako hemengo guztion gogoan. Nestor Basterretxearen obra abstraktoa izaki, horixe esplikatzeko du helburu liburua, irakurlea dokumentatzeaz gainera, alegia: zergatik artzainari, zergatik Renon, noren idea...». Hala eta ere, Carmelok zenbat urte laga dituen monumentuan ez digu esango liburua.

Liburu hori ezezik, pilotak Amerikan izan duen historia azaltzen duena ere aurki da kalean. Honenbestean, ekin dio hurrengoari: alegia, 80. hamarkadako Amerikako euskaldunen bizimodua aztertu nahiko lukeena. Kezka duen garaiko liburu, artikulua, erreportaiak, elkar hizketak eta beste bildu eta bertoko euskaldunen aktibitateen berri emango duen dokumentazio lana burutzea du asmo. «Heldu den urtean edo burutuko dut; beharbada».

LERRO GUTXITAN

□ **EUREN EMATZEA JIPOITZEAGATIK BI PERTSONA ATXILOTU** ditu Ertzaintzak Portugalet eta Erandion. Portugaleten 36 urteko Juan Manuel V.V. atxilotu zuen, emazteak jipoitu eta zauri larriak sortzeagatik denuntzia aurkeztu ondoren. Zauri horien ondorioz, emakumea Gurutzetako ospitalean dago egoera larrian. Erandion, 47 urteko Pablo S.G. izan zen artxilotua. Kasu honetan, emaztea eta alaba jipoitu zituen atxilotuak larunbat goizaldean.

□ **LEGEZ KANPOKO ETORKIN BATEN GORPUA** aurkitu du itsasoan Melillako Goardia Zibilak. Marokkoarra izan litekeen etorkin honen gorpua ia ustelduta zegoen eta labankada ugari zeuzkan. Goardia Zibilaren iturrien arabera, beste etorkin batzuek labankadak eman eta itsasora bota zuten gorpua.

□ **KONSTITUZIO AURREKO EZAUGARRIAK** Juan Carlos I Espainiako erregearen irudiarekin batera dauzkaten txanponak kanporatzeko plana onartu du Madrilgo Gobernuak. Planaren arabera, 1976tik 1981era bitartean Juan Carlos erregearen izenean egindako txanpon guztiak kaleratuko ditu Gobernuak, ehun pezetakoak eziz. Gobernuaren esanetan, txapontze era aldatzeak duen kostuagatik iraun dute Konstituzioaren aurreko armarrak erregearen irudiarekin dauzkaten txanponak.

□ **LAU PERTSONA ZAURITU** ziren atzo goizean Bilbon izandako istripuan. A-68 autopistan gertatu zen istripua Peugeot 309 eta Audi 100 batek elkar jotzean. Zauritu ziren lau pertsonetatik bi, 37 urteko emakume bat eta 34 urteko gizonezko portugaldarrak, larri zaurituta eraman zituzten Basurtoko ospitalera. Beste biek zauri arinagoak izan zituzten.

Biolentzia
EEBBetan

EEBBetan egoera biolentoak ugaritu eta herri-tarrek kontrola gal lezaketela adierazi zuen atzo Paul Begalak, Clinton presidentearen aholkulariak. Kriminologo eta soziologoen ustez, zibilek euren etxetan dauzkaten arma ugariak eta droga trafikoa dira egoera horren iturburu nagusiak. Armen salmenta mugatuko duen legea eztabaidatuko du orain.

Egun Saria

ZENBAKI SARITUA

9450